

LESINSTRUCTIE

Rutgers

Hoewel (online) experimenteren met relaties en seksualiteit hoort bij de ontwikkeling van kinderen en jongeren, brengt het ook risico's met zich mee. In sommige gevallen kan het uitmonden in seksueel grensoverschrijdend gedrag, zoals grooming, sextortion en wraakporno of zelfs geweld. Kidsweek in de Klas heeft in samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid en Rutgers lesmateriaal ontwikkeld voor leerlingen in groep 7/8 van het basisonderwijs. Aan de hand van dit lespakket kunt u dit onderwerp bespreekbaar maken. Het lespakket sluit aan op kerndoel 38 volgens www.tule.slo.nl.

LESDOELEN

Kerndoel 38

De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Tussendoel

De leerlingen kennen verschillende vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag, weten hoe zij hun wensen en grenzen kunnen aangeven en waar ze hulp kunnen zoeken indien nodig. Ze leren over de invloed van sociale druk van anderen, media en pornografie.

Lesdoelen

Aan het eind van de les:

- kennen de leerlingen voorbeelden van seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- weten de leerlingen wat de gevolgen kunnen zijn van het doorsturen van seksueel getinte foto's en/of filmpjes.
- evalueren de leerlingen hun eigen social media gebruik ten aanzien van seksualiteit en weten zij hoe ze dit desgewenst kunnen aanpassen.
- kunnen de leerlingen hun eigen grenzen aangeven en weten ze waar zij terecht kunnen als zij te maken krijgen met seksueel grensoverschrijdend gedrag.

HET LESPAKKET

Open de digibordles door een keer in het midden op de les te klikken. Vervolgens opent zich aan de rechterkant een scherm. Klik op **Geef les** en loop stap voor stap door de les met de leerlingen. Kopieer het werkblad voor de leerlingen, en/of laat de **leerlingen meedoen met hun eigen device**.

1. Vink links onderaan uw scherm *Devices in de klas* aan.
2. Klik op *Deel scherm* om het scherm op het digibord te delen met uw leerlingen.
3. Uw leerlingen gaan naar www.lessonup.app en voeren hun naam in. Daarna voeren zij de viercijferige toegangscode in die links onderaan uw scherm staat.
4. U ziet links onderaan uw scherm hoeveel leerlingen er meedoen.
5. Uw leerlingen kunnen op hun eigen device antwoord geven op de vragen. U ziet hoeveel leerlingen de vragen juist beantwoord hebben. Uw leerlingen krijgen op hun eigen device directe feedback, zoals 'Yes, goed gedaan!' of 'Helaas ...'. LessonUp toont tussendoor een tussenstand. U kunt zelf bepalen of u deze tussenstand wel of niet wilt laten zien aan de leerlingen. Klik op de eerste slide onderaan op *Leerlingen* en zet het vinkje bij *Toon tussenstand* aan of uit.

INTRODUCTIE

Slide 2 t/m 5

Slide 2 en 3 **Voorkennis activeren**

Vraag de leerlingen waar zij aan denken als ze denken aan seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ze maken in hun groepje een woordveld. Wissel de informatie klassikaal uit. Lees vervolgens samen met de leerlingen de advertorial *Weet wat je deelt* in Kidsweek week 42, 2020. Laat de leerlingen de quiz voor zichzelf invullen. Vraag wie de uitkomsten van zijn of haar quiz wil delen.

Slide 4 en 5 **Eigen leervragen & lesdoelen**

Vraag de leerlingen welke vragen zij hebben ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Laat hen de vragen op een kladblaadje of post-it schrijven. De leerlingen plakken de vragen op een vragenmuur.

Bespreek vervolgens de lesdoelen met de leerlingen.

BEGELEIDE INOEFENING

Slide 6 t/m 24

Slide 6 en 7 – Bekijk het filmpje met de leerlingen. In het filmpje is een aantal personen gevraagd om voor een nieuw tv-programma hun gedachten te laten lezen door een waarzegger. De waarzegger doet alsof hij van alles weet van de personen, maar uiteindelijk blijkt dat hij deze informatie op internet heeft kunnen vinden. Vraag de leerlingen wat hun reactie op het filmpje is. Ze schrijven het op hun werkblad of doen mee met hun eigen device.

Slide 8 – De leerlingen werken samen in hun groepje. Ze vouwen een vel papier dubbel. Aan de linkerkant schrijven ze wat ze delen via social media. Aan de rechterkant schrijven ze wat ze niet zouden delen via social media. Bespreek de uitkomsten klassikaal na.

Slide 9 t/m 11 – Vraag de leerlingen of zij het eens of oneens zijn met de uitspraak: **Als iemand een foto of filmpje van mij op social media wil plaatsen of doorsturen naar anderen, dan moet hij/zij dat eerst aan mij vragen!** Vraag de leerlingen vervolgens of er weleens een foto van hen is doorgestuurd of online is geplaatst waar ze niet zo blij mee waren.

Lees de tips op slide 11 en benadruk dat het belangrijk is dat kinderen niet zomaar alle foto's doorsturen of online zetten, omdat dit soms kwetsend kan zijn voor anderen.

Slide 12 t/m 15 – Bespreek de woorden in het woordenboek met de leerlingen. Laat de leerlingen individueel de quizvragen beantwoorden. De leerlingen schrijven de antwoorden op hun wisbordje of doen mee met hun eigen device.

Sexting: Het versturen van seksueel getinte berichtjes, video's en naaktfoto's.

Ongewenst-sexting of shame-sexting: Het ongevraagd doorsturen van naaktfoto's.

Wraakporno: Wanneer iemand expres jouw naaktfoto's online deelt, om jou te kwetsen.

Sextortion: Wanneer iemand jou chanteert met een seksueel getinte foto of video.

Grooming: Wanneer een volwassene jou online benadert en probeert om met je af te spreken om seksueel contact met je te hebben.

BEGELEIDE INOEFENING (VERVOLG)

Slide 6 t/m 24

Slide 16 en 17 – Vraag de leerlingen of zij weleens een blootfoto of -filmpje hebben ontvangen. Zo ja, wat zagen ze en wat vonden ze ervan dat ze deze foto of dit filmpje toegestuurd kregen? Bespreek de tips op slide 17. Zorg ervoor dat duidelijk is dat kinderen zich niet schuldig hoeven te voelen als ze een blootfoto of -filmpje ontvangen hebben. Zij kunnen daar tenslotte niks aan doen. Het is wel van belang dat het verder verspreiden tegen wordt gegaan. Het doorsturen van blootfoto's zonder toestemming van de persoon die is afgebeeld is sinds januari 2020 strafbaar, ongeacht leeftijd. Kinderporno maken/bezitten/doorsturen is uiteraard ook strafbaar.

Slide 18 – Maak de leerlingen ervan bewust dat er mensen zijn die proberen om de webcam van anderen te kraken, om zodoende film- en/of beeldmateriaal te verkrijgen. Een webcam of camera op je laptop kun je het best afplakken met een schuifje die je open kunt zetten als jij het wilt.

Slide 19 t/m 21 – Vraag de leerlingen of zij weleens hebben gechat met iemand die ze in het echte leven nog nooit ontmoet hebben. Dit gebeurt bijvoorbeeld regelmatig in chatrooms van games. Bekijk vervolgens samen het filmpje. In dit filmpje

wordt gewaarschuwd voor grooming via chatboxen. Vraag de leerlingen wat hun reactie op het filmpje is.

Slide 22 – Spreek met de leerlingen een denkbeeldige lijn in de klas af.
Helemaal links = helemaal oneens
Helemaal rechts = helemaal eens.

Lees de stelling voor: **Ouders zouden te allen tijde toegang moeten hebben tot de social media accounts van hun kinderen!**

Vraag de leerlingen in hoeverre zij het eens zijn met deze stelling. Ze gaan op die plek op 'de lijn' staan. Vraag de leerlingen om uit te leggen waarom ze juist daar zijn gaan staan. U kunt ervoor kiezen om leerlingen op elkaar te laten reageren door een hand op te steken. Het kind dat aan het praten is geeft steeds de beurt aan een klasgenoot die op hem of haar wil reageren.

Slide 23 – Bespreek de do's en dont's.

Slide 24 – Zorg ervoor dat de leerlingen weten waar zij terechtkunnen als ze toch iets vervelends meemaken. U kunt ervoor kiezen om de websites kort te bekijken.

AFSLUITING

Slide 25 t/m 27

Slide 25 – Vraag de leerlingen in hoeverre zij vinden dat ze de lesdoelen hebben behaald. Laat ze nog eens terugkijken naar de antwoorden die zij aan het begin van de les gaven in de quiz. Zouden de leerlingen, nu ze dit allemaal weten, de quiz anders invullen? Bespreek tot slot in hoeverre jullie antwoorden hebben gevonden op de eigen leervragen van de leerlingen. Wat kunnen de leerlingen doen om eventueel alsnog achter het antwoord te komen?

